Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

PROTECȚIA DREPTURILOR PERSOANELOR APARȚINÂND GRUPURILOR VULNERABILE

Conf.univ.dr.OLTEANU Camelia Nicoleta
Expert calitate educaţie juridică

https://infolex.snsh.ro

PRECIZĂRI CONCEPTUALE

Conform dicționarului, sensul de vulnerabil este acela de a fi atacat cu ușurință, lezabil, în timp ce vulnerabilitatea este însușirea de a fi vulnerabil.

Deși termenul „vulnerabilitate” este frecvent utilizat atât în terminologia juridică, socială şi politică, din punct de vedere juridic rămâne ambiguu.

UNIUNEA EUROPEANĂ
Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!
Instrumente Structurale 2014-2020
Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

Vulnerabilitatea- o posibilă definire:

În cadrul drepturilor omului, conceptul se referă în general la grupuri și persoane care „necesită o atenție specială pentru a se asigura că se bucură de drepturile lor umane” mai mult decât atât persoanele vulnerabile sunt „persoanele ale căror drepturi riscă cel mai mult să fie încălcate”

ATENȚIE *- Grupurilor vulnerabile trebuie să li se ofere o protecție specială, deoarece drepturile lor sunt considerate cu risc major de a fi încălcate*

iNFOLex
POCA/491/126354

Ce este grupul vulnerabil?

Termenul de grup vulnerabil se regăsește în legislația națională sub diverse forme astfel:

- grupuri dezavantajate
- grupuri defavorizate
- grupuri marginalizate
- grupuri aflate în situații de risc

Cum poate fi atenuată vulnerabilitatea?

- Statul, prin politici sociale și legislație adecvată recunoaște vulnerabilitatea diferitelor categorii de persoane oferindu-le sprijin.

- Recunoașterea tuturor elementelor ori a categoriilor de persoane ce fac parte din grupurile vulnerabile și îndreptându-ne atenția acolo unde este imperios necesar, respectiv către persoanele ale căror drepturi ale omului sunt cel mai probabil încălcate, va fi diminuat riscul de a fi vulnerabil.

LEGISLAȚIE NAȚIONALĂ

Legea 292/2011- legea asistenței sociale

Potrivit dispozițiilor legii:

Grupul vulnerabil desemnează persoane sau familii care sunt în risc de a-şi pierde capacitatea de satisfacere a nevoilor zilnice de trai din cauza unor situaţii de boală, dizabilitate, sărăcie, dependenţă de droguri sau de alcool ori a altor situaţii care conduc la vulnerabilitate economică şi socială;

Strategia Naţională privind incluziunea socială şi reducerea sărăciei în perioada 2014-2020 , elaborată de către Ministerul Familiei şi Protecţiei Sociale , a enumerat principalele grupuri vulnerabile:

- persoanele sărace
- copii şi tineri lipsiţi de îngrijire şi sprijin parental
- persoane vârstnice,singure sau dependente
- romii
- persoane cu dizabilităţi
- alte grupuri vulnerabile, respectiv , persoanele care suferă de dependenţă de substanţe, persoanele lipsite de libertate sau aflate sub control judiciar, persoane fără domiciliu,victime ale violenţei domestice, victime ale traficului de fiinţe umane,refugiaţi şi imigranţi.persoane care trăiesc în comunităţi marginalizate.

Conform studiului: Analiza şi evaluarea grupurilor vulnerabile în vederea stabilirii nevoii de servicii sociale, **publicat pe site-ul Ministerului Muncii publicat în anul 2019 ,** *au fost identificate la nivel național următoarele categorii de persoane ce fac parte din grupurile vulnerabile:*

- *persoane vârstnice: 34, 18*
- *persoane în risc de sărăcie: 34, 97*
- *copii aflați în dificultate: 15, 79%*
- *tineri în dificultate: 9, 76%*
- *persoane cu dizabilități: 2, 42%*
- *mame și copii:1, 32%*
- *alte grupuri vulnerabile: 1, 57*

Acte normative ce fac trimitere la categoria grupurilor vulnerabile:

Legea 2019/2015, definește economia socială ca fiind „ ansamblul activităţilor organizate independent de sectorul public, al căror scop este să servească interesul general, interesele unei colectivităţi şi/sau interesele personale nepatrimoniale, prin creşterea gradului de ocupare a persoanelor aparţinând grupului vulnerabil şi/sau producerea şi furnizarea de bunuri, prestarea de servicii şi/sau execuţia de lucrări

UNIUNEA EUROPEANĂ
Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!
Instrumente Structurale 2014-2020
Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

Conform Normelor metodologice din 2016 de aplicare a prevederilor Legii nr. 219/2015 privind economia socială, apartenenţa la un grup vulnerabil „se dovedeşte prin documente eliberate de autorităţi sau, după caz, alte categorii de persoane juridice cu competenţe în domeniu”

- ***Normele Metodologice din 2019 privind organizarea, funcţionarea şi finanţarea activităţii de asistenţă medicală comunitară,*** fac referire la atribuţiile structurilor implicate în asistenţa medicală comunitară pe care le consideră *„responsabile de asigurarea cu servicii de asistenţă medicală comunitară a populaţiei, în special a persoanelor aparţinând* grupurilor vulnerabile *din punct de vedere medical, economic sau social*

Legea 129/1998 privind înfiinţarea, organizarea şi funcţionarea Fondului Român de Dezvoltare Socială, republicată defineşte grupurile dezavantajate ca fiind alcătuite, după caz, din „*vârstnici săraci, fără sprijin familial, anumite categorii de bolnavi, persoane lipsite de locuinţe sau adăpost, femei, victime ale violentei domestice, femei sărace, părinţi săraci cu copii în întreţinere, copii ai străzii, adolescente sărace gravide şi alte asemenea categorii*

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

Drepturile persoanelor care aparțin grupurilor vulnerabile

- **Drepturile fundamentale sunt recunoscute tuturor, iar oamenii se pot bucura de existena acesora în egală măsură, există instrumente juridice adoptate la nivel internațional, european și național ce prevăd măsuri suplimentare pentru anumite categorii de persoane care din cauza unor vulnerabilități necesită măsuri de protecție socială.**

Instrumentele pentru drepturile omului stabilesc:
garanții suplimentare pentru persoanele aparținând acestor grupuri;
Comisia pentru drepturile economice, sociale și culturale, de exemplu, a subliniat în mod repetat necesitatea acestei abordări pentru protecția grupurilor vulnerabile din cadrul societății, solicitând statelor să legifereze și să extindă măsuri speciale de protecție.

UNIUNEA EUROPEANĂ
Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!
Instrumente Structurale 2014-2020
Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

DREPTURILE COPILULUI ÎN INSTRUMENTE JURIDICE INTERNAȚIONALE

iNFOLex
POCA/491/126354

1.CONVENŢIA cu privire la drepturile copilului, adoptată de Adunarea Generală a Organizaţiei Naţiunilor Unite în anul 1989

Acest instrument juridic creează cadrul general de protecție a drepturilor copilului obligând statele semnatare să garanteze și să respecte drepturile copilului din jurisdicția lor indiferent de:

- rasă, culoare, sex, limbă, religie,
- opinie politică sau altă opinie,
- de naţionalitate, apartenenţa etnică sau originea socială,
- de situaţia materială,
- incapacitatea fizică,
- de statutul la naştere sau de statutul dobândit al copilului ori al părinţilor sau al reprezentanţilor legali ai acestuia.

- **Conform dispozițiilor Convenției, copiilor îi sunt recunoscute următoarele drepturi:**

- dreptul la viaţă al fiecărui copil.
- dreptul la un nume,
- dreptul de a dobândi o cetăţenie şi, în măsura posibiliului,
- dreptul de a-şi cunoaşte părinţii şi de a fi îngrijit de aceştia.
- dreptul copilului de a-şi păstra identitatea, inclusiv cetăţenia, numele şi relaţiile familiale, astfel cum sunt recunoscute de lege, fără nici o imixtiune ilegală
- dreptul copilului care a fost separat de ambii părinţi sau de unul dintre ei de a întreţine relaţii personale şi contacte directe cu cei doi părinţi ai săi, în mod regulat, exceptând cazul în care acest lucru contravine interesului suprem al copilului (art.9 alin.3)

- dreptul de a-şi exprima liber opinia asupra oricărei probleme care îl priveşte, opiniile copilului urmând să fie luate în considerare ţinându-se seama de vârsta sa şi de gradul său de maturitate.(art.12 alin1)
- dreptul la libertatea de exprimare; acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi şi de a difuza informaţii şi idei de orice natură, indiferent de frontiere, sub formă orală, scrisă, tipărită sau artistică ori prin orice alte mijloace, la alegerea copilului (art.13 alin.1)

- dreptul copilului la libertatea de gândire, de conştiinţă şi religie.(art.14 alin1)
- drepturile copilului la libertatea de asociere şi la libertatea de întrunire paşnică.(art.15 alin.1)
- dreptul la protecţia garantată de lege împotriva unor astfel de imixtiuni sau atacuri. (art.16 alin 2)
- dreptul la protecţie şi asistenţă speciale din partea statului.(art.20 alin.1)

- dreptul de a beneficia de îngrijiri speciale, în cazul unor dizabilități (art.23 alin.2)
- dreptul copilului de a se bucura de cea mai bună stare de sănătate posibilă şi de a beneficia de serviciile medicale şi de recuperare (art.24 alin1)
- dreptul oricărui copil de a beneficia de asistenţă socială, inclusiv de asigurări sociale, (art.26 alin.1)
- dreptul oricărui copil de a beneficia de un nivel de trai care să permită dezvoltarea sa fizică, mentală, spirituală, morală şi socială.(art.27 alin1)
- dreptul copilului la educaţie (art.28 alin 1)

În legătură cu exercitarea acestui drept, statelor le revin potrivit art 28 din Convenție, următoarele obligații:

a) de a asigura învăţământul primar obligatoriu şi gratuit pentru toţi;

b) de a încuraja crearea diferitelor forme de învăţământ secundar, atât general, cât şi profesional şi de a le pune la dispoziţia tuturor copiilor şi de a permite accesul tuturor copiilor la acestea, de a lua măsuri corespunzătoare, cum ar fi instituirea gratuităţii învăţământului şi acordarea unui ajutor financiar în caz de nevoie;

c) de a asigura tuturor accesul la învăţământul superior, în funcţie de capacitatea fiecăruia, prin toate mijloacele adecvate;

d) de a pune la dispoziţie copiilor şi de a permite accesul acestora la informarea şi orientarea şcolară şi profesională;

e) de a lua măsuri pentru încurajarea frecventării cu regularitate a şcolii şi pentru reducerea ratei abandonului şcolar.

Art.34 Statele părţi se angajează să protejeze copilul contra oricărei forme de exploatare sexuală şi de violenţă sexuală. În acest scop statele vor lua, în special, toate măsurile corespunzătoare pe plan naţional, bilateral şi multilateral, pentru a împiedica:
a) incitarea sau constrângerea copiilor să se dedea la activităţi sexuale ilegale;
b) exploatarea copiilor în scopul prostituţiei sau al altor practici sexuale ilegale;
c) exploatarea copiilor în scopul producţiei de spectacole sau de materiale cu caracter pornografic.

ARTICOLUL 40

1. Statele părţi recunosc oricărui copil bănuit, acuzat sau cu privire la care s-a dovedit că a comis o încălcare a legii penale dreptul la un tratament conform cu simţul demnităţii şi al valorii personale, care să întărească respectul său pentru drepturile omului şi libertăţile fundamentale ale altora şi care să ţină seama de vârsta sa, precum şi de necesitatea de a facilita reintegrarea sa în societate şi asumarea de către acesta a unui rol constructiv în societate.

- **Conform art.42: în situația în care un copil este bănuit sau acuzat de o încălcare a legii penale să aibă garantate cel puţin următoarele drepturi:**

- de a fi prezumat nevinovat până la stabilirea vinovăţiei sale conform legii;
- de a fi informat în cel mai scurt termen şi direct despre acuzaţiile care i se aduc sau, dacă este cazul, prin intermediul părinţilor săi sau al reprezentanţilor legali şi de a beneficia de asistenţă juridică sau de orice alt fel de asistenţă corespunzătoare, în vederea formulării şi susţinerii apărărilor sale;
- dreptul la examinarea, fără întârziere, a cauzei sale de către o autoritate sau o instanţă judiciară competentă, independentă şi imparţială, printr-o procedură de audiere echitabilă şi conformă cu prevederile legii, în prezenţa celor care îi asigură asistenţă juridică sau de altă natură, iar dacă acest lucru nu este considerat contrar interesului major al copilului, ţinând seama mai ales de vârsta ori de situaţia acestuia, în prezenţa părinţilor săi sau a reprezentanţilor săi legali;
- dreptul de a nu fi constrâns să depună mărturie sau să mărturisească că este vinovat; dreptul de a interoga sau de a cere interogarea martorilor acuzării, de a obţine aducerea şi interogarea martorilor apărării, în condiţii de egalitate;
- dreptul de a recurge la o cale de atac cu privire la decizie şi la orice măsură luată în consecinţă, în faţa unei autorităţi sau a unei instanţe judiciare superioare competente, independente şi imparţiale, conform legii;
- dreptul de a fi asistat gratuit de un interpret, dacă nu înţelege sau nu vorbeşte limba utilizată;
- dreptul la respectarea deplină a vieţii sale private, în toate fazele procedurii.

Legea acordă protecţie specială:

- copiilor refugiaţi
- copiilor cu dizabilităţi
- copiilor aparţinând unei minorităţi naţionale, etnice, religioase sau lingvistice
- copiilor aflaţi în zone de conflict armat
- copiilor neînsoţiţi de părinţi sau de un alt reprezentant legal ori care nu se găsesc sub supravegherea legală a unor persoane
- copiilor care au săvârşit o faptă penală şi nu răspund penal

Cadrul legal privind respectarea, garantarea și promovarea drepturilor copilului la nivel național este legea Nr.272/2004- prevederile acestei legi sunt completate cu alte acte normative, precum și cu reglementări internaționale, respectiv, convenții și tratate la care România este parte.

iNFOLex
POCA/491/126354

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

DREPTURILE COPILULUI

În raport de dispoziţiile Legii nr. 272/2004, se împart în următoarele categorii:

1) drepturi şi libertăţi civile;
2) drepturi privind mediul familial şi îngrijirea alternativă;
3) drepturi referitoare la sănătatea şi bunăstarea copilului;
4) drepturi vizând educaţia, activităţile recreative şi culturale.

1. Drepturi şi libertăţi civile

1.1. Dreptul la identitate

- ***Alte acte normative ce reglementează drepturile copiilor:***

- Legea nr. 57 din 2016 – pentru modificarea şi completarea Legii nr. 273/2004 privind procedura adopţiei, precum şi a altor acte normative
- Legea nr. 273/2004, republicată – privind procedura adopţiei, republicată
- Ordonanță nr. 27 din 2015 – S-a publicat în Monitorul Oficial Ordonanța Guvernului nr. 27 din 2015 pentru modificarea şi completarea Legii nr. 197/2012 privind asigurarea calităţii în domeniul serviciilor sociale
- Legea nr. 138 din 2011 – pentru ratificarea Convenţiei europene revizuite în materia adopţiei de copii, adoptată la Strasbourg la 27 noiembrie 2008 şi semnată de România la Strasbourg la 4 martie 2009
- Legea nr. 252 din 2010 – privind ratificarea Convenţiei Consiliului Europei pentru protecţia copiilor împotriva exploatării sexuale şi a abuzurilor sexuale, adoptată la Lanzarote la 25 octombrie 2007 şi semnată de România la Lanzarote la 25 octombrie 2007
- Legea nr. 87 din 2007 – pentru ratificarea Convenţiei asupra relaţiilor personale care privesc copiii, adoptată la Strasbourg la 15 mai 2003
- Legea nr. 294 din 2006 – pentru ratificarea Acordului dintre România şi Spania privind cooperarea în domeniul protecţiei minorilor români neînsoţiţi în Spania, repatrierea lor şi lupta împotriva exploatării minorilor, semnat la Madrid la 15 decembrie 2005
- Legea nr. 497 din 2006 – pentru consacrarea zilei de 5 iunie ca Ziua împotriva violenţei asupra copilului în România
- Legea nr. 272 din 2004 – privind protecţia şi promovarea drepturilor copilului, republicata
- Legea nr. 216 din 2003 – privind aderarea României la Convenţia europeană asupra recunoaşterii şi executării hotărârilor în materie de încredinţare a copiilor şi de restabilire a încredinţării copiilor, adoptată la Luxembourg la 20 mai 1980
- Legea nr. 84 din 1994 – pentru ratificarea Convenţiei asupra protecţiei copiilor şi cooperării în materia adopţiei internaţionale, încheiată la Haga la 29 mai 1993

Instituții și servicii cu atribuții în domeniul drepturilor copilului:

Ministerul Muncii, Familiei şi Protecţiei Sociale este autoritatea publică centrală care elaborează politica de asistenţă socială şi promovează drepturile familiei, copilului, persoanelor vârstnice, persoanelor cu dizabilităţi şi ale oricăror altor persoane aflate în nevoie.(art.204 alin.1 din Legea 292/2011)

- Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții – organism de specialitate al administrației centrale, aflat în subordonarea Ministerului Muncii și Protecției Sociale
- Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului – cu atribuții în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului precum și a combaterii violenței domestice.
- Serviciile publice de asistenţă socială organizate la nivelul municipiilor şi oraşelor, precum şi persoanele cu atribuţii de asistenţă socială din aparatul propriu al consiliilor locale comunale cu atribuţii în domeniul protecției copilului

Femeile- categorie a grupurilor vulnerabile

Instrumente juridice internaționale:

I. CONVENŢIA ASUPRA ELIMINĂRII TUTUROR FORMELOR DE DISCRIMINARE FAŢĂ DE FEMEI

- Adoptată şi deschisă spre semnare de Adunarea generală a Naţiunilor Unite prin Rezoluţia 34/180 din 18 decembrie 1979. Intrată în vigoare la 3 septembrie 1981, conform dispoziţiilor art. 27(1.).
- România a ratificat Convenţia la 26 noiembrie 1981 prin Decretul nr. 342, publicat în „Buletinul Oficial al României“, partea I, nr. 94 din 28 noiembrie 1981

Convenția creează cadrul juridic ce obligă statele semnatare:

- să ia toate măsurile corespunzătoare, inclusiv prin dispoziţiile legislative, pentru modificarea sau abrogarea oricărei legi, dispoziţii, cutume sau practici care constituie o discriminare faţă de femei;(art.2 lit.f)
- să ia toate măsurile corespunzătoare pentru a asigura deplina dezvoltare şi progresul femeilor, în scopul de a le garanta exercitarea şi beneficiul drepturilor omului şi libertăţilor fundamentale, pe baza egalităţii cu bărbaţii.
- (art.5) Să ia măsurile corespunzătoare pentru:

a) a modifica schemele şi metodele de comportament social şi cultural al bărbatului şi femeii, pentru a se ajunge la eliminarea prejudecăţilor şi practicilor cutumiare sau de altă natură care sunt bazate pe ideea de inferioritate sau superioare a unui sex, sau pe imaginea şablon privind rolul bărbatului sau al femeii;

b) b) a asigura ca educaţia în familie să contribuie la o înţelegere clară a faptului că maternitatea este o funcţie socială şi recunoaşterea responsabilităţii comune a bărbatului şi femeii în creşterea şi educarea copiilor şi în asigurarea dezvoltării lor, ţinând seama că interesul copilului este condiţia primordială în toate cazurile.

- să ia toate măsurile necesare pentru eliminarea discriminării faţă de femei în viaţa politică şi publică a ţării şi, în special, pentru a le asigura, în condiţii de egalitate cu bărbaţii (art.7)
- să ia măsurile corespunzătoare pentru eliminarea discriminării faţă de femei, în scopul de a le asigura drepturi egale cu cele ale bărbatului în ceea ce priveşte educaţia.(art.10)
- să ia toate măsurile corespunzătoare pentru eliminarea discriminării faţă de femeie în domeniul angajării în muncă, pentru a se asigura, pe baza egalităţii dintre bărbat şi femeie, aceleaşi drepturi.(art.11)

- să ia toate măsurile necesare pentru eliminarea discriminării faţă de femei în alte domenii ale vieţii economice, sociale, în scopul de a asigura, pe baza egalităţii bărbatului cu femeia, aceleaşi drepturi.(art.13)
- să ia toate măsurile necesare pentru a elimina discriminarea faţă de femei în toate problemele decurgând din căsătorie şi în raporturile de familie şi, în special, vor asigura, pe baza egalităţii bărbatului cu femeia (art.16.alin.1)

I. PROTOCOL OPŢIONAL LA CONVENŢIA ASUPRA ELIMINĂRII TUTUROR FORMELOR DE DISCRIMINARE FAŢĂ DE FEMEI

- Adoptat de Adunarea generală a Organizaţiei Naţiunilor Unite la 6 octombrie 1999. România a ratificat Protocolul prin legea nr. 283/2003, publicată în „Monitorul Oficial al României", partea I, nr. 477 din 4 iulie 2003.
- Document relevant pentru protecția drepturilor femeii, acesta prevede, în principal, recunoaşterea de către statele părţi a competenţei ***Comitetului privind eliminarea tuturor formelor de discriminare faţă de femei,*** de a primi, analiza şi formula recomandări statelor-părţi, pe baza unor comunicări considerate acceptabile,

III. Declarația privind protejarea femeilor și copiilor în situații de urgență și în conflicte armate

Adoptată de Adunarea Generală a Națiunilor Unite la 14 decembrie 1974

Sunt considerate fapte penale conform Declarației: Toate formele de represiune și de tratament sângeros și inuman aplicate femeilor și copiilor, mai ales închisoarea, tortura, împușcarea, arestările în masă, pedepsele colective, distrugerea locuințelor, deplasările forțate pe care le comit beligeranții în cursul operațiunilor militare sau în teritoriile ocupate vor fi considerate fapte penale.

- În Raportul din 2017 cu privire la România **emis de Comitetul ONU pentru eliminarea tuturor formelor de discriminare faţă de femei sunt enumerate recomandări, astfel:**

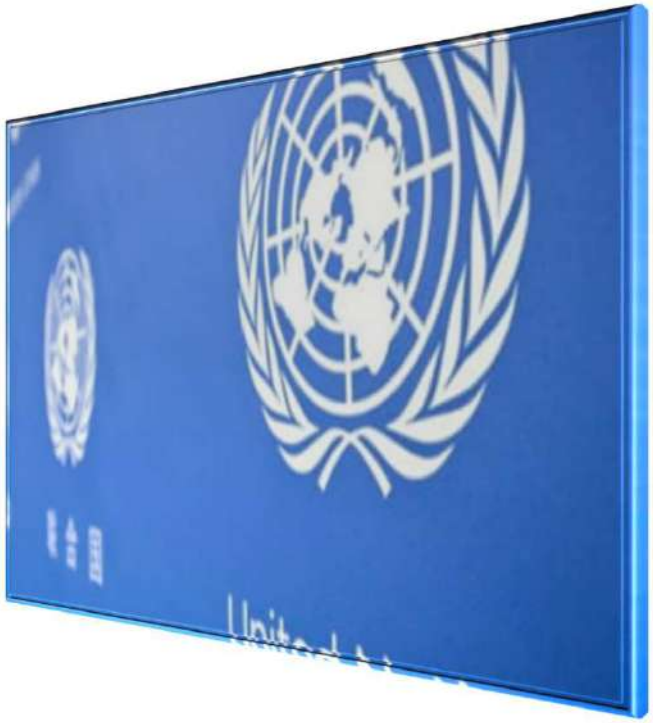

- Statul român trebuie să implementeze campanii de informare a femeilor asupra dreptului lor de a se adresa justiţiei în caz de discriminare şi violenţă.
- Statul român nu asigură posibilitatea femeilor cu venituri scăzute să acceseze măsurile de protecţie oferite de lege.
- Statul este obligat să nu mai facă publică identitatea victimelor sau martorilor şi să asigure programe şi asistenţă pentru protecţia acestora.

PERSOANELE CU DIZABILITĂȚI

INSTRUMENTE JURIDICE RELEVANTE

Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități

- **Scopul** convenţiei este de a promova, proteja şi asigura exercitarea deplină şi în condiţii de egalitate a tuturor drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului de către toate persoanele cu dizabilităţi şi de a promova respectul pentru demnitatea lor intrinsecă.

- În înţelesul articolului 1 din Convenţie „*persoanele cu dizabilităţi includ acele persoane care au deficienţe fizice, mentale, intelectuale sau senzoriale de durată, deficienţe care, în interacţiune cu diverse bariere, pot îngrădi participarea deplină şi efectivă a persoanelor în societate, în condiţii de egalitate cu ceilalţi”.*
- *Convenţia recunoaşte”* necesitatea de a promova şi proteja drepturile omului pentru toate persoanele cu dizabilităţi, inclusiv pentru cele care au nevoie de mai mult sprijin, precum şi faptul că *discriminarea oricărei persoane pe criterii de dizabilitate este o încălcare a demnităţii şi valorii inerente a omului* „

Cele mai importante drepturi garantate de Convenţie sunt:

- accesul la justiţie
- viaţă independentă
- asigurarea de condiţii umane în instituţii
- implicarea din punct de vedere politic

iNFOLex
POCA/491/126354

Carta Drepturilor Fundamentale

Articolul 21 şi, respectiv, articolul 26, incluse în capitolul referitor la egalitate din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, interzic discriminarea bazată pe motivul existenţei unei dizabilităţi şi recunosc şi respectă dreptul la integrare al persoanelor cu dizabilităţi.

Protecţia persoanelor cu handicap în cadrul raporturilor juridice de muncă:

- În materia încadrării *persoanelor* cu handicap, constatăm că verificarea aptitudinilor profesionale pentru această categorie de angajaţi se va face exclusiv în cadrul unei perioade de probă plătită de cel puţin 45 de zile lucrătoare, care stabileşte *drepturi* mai favorabile *persoanelor* cu handicap.
- Termen de preaviz mai generos pentru *persoanele* cu handicap de minim 30 zile lucrătoare.
- Posibilitatea de a lucra mai puţin de 8 ore/zi, în condiţiile legii;
- Concediu de odihnă suplimentar de cel puţin 3 zile lucrătoare/an;
- Scutire de plata impozitului pe salariu;

Romii- categorie importantă a grupurilor vulnerabile

Drepturile romilor și-au găsit drumul pe agendele europene din cauza faptului că reprezintă un grup minoritar sărăcit ce se confruntă cu provocări în statele europene din care fac parte, atât din punct de vedere de protecție a identității lor cât și din punct de vedere social

Instrumente juridice internaţionale de protecţie

Consiliului Europei

Conform articolului 3:

1.Orice persoana apartinind unei minoritati nationale are dreptul sa aleaga liber daca sa fie tratata sau nu ca atare si nici un dezavantaj nu poate rezulta dintr-o asemenea alegere ori din exercitiul drepturilor legate de aceasta.

2. Persoanele apartinind minoritatilor nationale pot exercita drepturile si libertatile ce decurg din principiile enuntate in prezenta conventie-cadru, individual sau in comun cu altii.

CONVENŢIA INTERNAŢIONALĂ PRIVIND ELIMINAREA TUTUROR FORMELOR DE DISCRIMINARE RASIALĂ

Această Convenţie, la care România a aderat la 14 iulie 1970 prin Decretul nr. 345 stabileşte : „măsurile necesare pentru eliminarea rapidă a tuturor formelor şi a tuturor manifestărilor de discriminare rasială spre a favoriza buna înţelegere între rase şi a edifica o comunicare internaţională eliberată de orice forme de segregaţie şi discriminare rasială

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat în legătură cu *discriminarea bazată pe rasă sau origine etnică,* că: „nicio diferenţiere de tratament bazată exclusiv sau într-o măsură hotărâtoare pe originea etnică a unei persoane nu poate fi justificată în mod obiectiv într-o societate democratică contemporană construită pe principiile pluralismului şi respectului faţă de diferite culturi”.

Vărstnicii- categorie a grupurilor vulnerabile

Persoanele vârstnice reprezintă o categorie de populaţie vulnerabilă cu nevoi particulare, datorită limitărilor fiziologice şi fragilităţii caracteristice fenomenului de îmbătrânire.(art.92 alin 1)

(ART.94 alin.1 din Legea 292/2011) Asistenţă socială se acordă persoanelor vârstnice care se găsesc în situaţii de vulnerabilitate, respectiv:

a)nu realizează venituri proprii sau veniturile lor ori ale susţinătorilor legali nu sunt suficiente pentru asigurarea unui trai decent şi mediu sigur de viaţă;

b)se află în imposibilitatea de a-şi asigura singure activităţile de bază ale vieţii zilnice, nu se pot gospodări singure şi necesită asistenţă şi îngrijire;

c)nu au locuinţă şi nici posibilitatea de a-şi asigura condiţiile de locuit pe baza resurselor proprii;

d)se află în alte situaţii de urgenţă sau de necesitate, prevăzute de lege.

Principalele tipuri de servicii sociale adresate persoanelor vârstnice:

1. îngrijirea temporară sau permanentă la domiciliu;

2. îngrijirea temporară sau permanentă într-un cămin pentru persoane vârstnice;

3. îngrijirea în centre de zi, cluburi pentru vârstnici, case de îngrijire temporară, locuințe sociale, precum și altele asemenea.

Bibliografie

- *CONVENŢIA ASUPRA ELIMINĂRII TUTUROR FORMELOR DE DISCRIMINARE FAŢĂ DE FEMEI*
- *CONVENŢIA INTERNAŢIONALĂ PRIVIND ELIMINAREA TUTUROR FORMELOR DE DISCRIMINARE RASIALĂ*
- *CONVENȚIA PRIVIND DREPTURILE PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI*
- *CONVENȚIA CU PRIVIRE LA DREPTURILE COPILULUI,*
- *PROTOCOL OPȚIONAL LA CONVENȚIA ASUPRA ELIMINĂRII TUTUROR FORMELOR DE DISCRIMINARE FAȚĂ DE FEMEI*
- *CONVENȚIA CADRU PENTRU PROTECȚIE A MINORITĂȚILOR NAȚIONALE*
- *DECLARAȚIA PRIVIND PROTEJAREA FEMEILOR ȘI COPIILOR ÎN SITUAȚII DE URGENȚĂ ȘI ÎN CONFLICTE ARMATE*

- **Legi și alte acte normative**

1. Legea 292/2011- Legea asistenței sociale
2. Legea 2019/2015 privind economia sociala
3. .Hotărârea de Guvern nr 383/2015 pentru aprobarea Strategiei naționale privind incluziunea socială şi reducerea sărăciei pentru perioada 2015-2020 şi a Planului strategic de acţiuni pentru perioada 2015-2020,
4. Art.2 alin.1 din Normele metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 219/2015 privind economia socială, Publicat în Monitorul Oficial cu numărul 660 din data de 29 august 2016
5. art.4 alin 1 din Normele Metodologice din 2019 privind organizarea, funcţionarea şi finanţarea activităţii de asistenţă medicală comunitară, Publicat în Monitorul Oficial cu numărul 458 din data de 7 iunie 2019

- **Resurse web**
- **http://irdo.ro/irdo/pdf/140_ro.pdf**
- https://www.ohchr.org/EN/HRBodies/CERD/Pages/CERDIndex.aspx